

Nr 392.

Av herr Hage m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 103, med förslag till förordning om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Redan år 1910, då förmögenhetsbeskattningen infördes i svensk skattelagstiftning, framfördes från frisinnat och höger-bondehåll tvenne motioner, nämligen av herr Karlsson i Fjäl (sedan i Gasabäck) samt herrar Carl Olausson, Oscar N. Olsson, C. Wallentin, Cornelius Olsson m. fl., i vilka framställdes den enligt vår mening fullt berättigade frågan: *varför skall en förmögen person, som lägger ner t. ex. 20,000 kronor i inköp av möbler och lyxsaker av olika slag, alltså i inre inventarier och lösören, ej beläggas med objektskatt, d. v. s. förmögenhetsskatt, på dessa tillhörigheter, under det att en fattig småbonde eller egnahemsbrukare, som äger en liten kåk med ett ofantligt mycket mindre värde, får sig pålastad en dylik skatt och därigenom blir förhållandevis hårdare beskattad än den förre?*

Motionärerna, som framförde denna fråga, ansågo för sin del, att sådana inkonsekvenser i skattelagstiftningen, som här ovan påpekats, voro orättvisa och olämpliga och borde bortelimineras, vadan de påyrkade ändring i den då föreslagna skattelagstiftningen i den riktningen, att objektskatt även skulle komma att påvila skatteobjekt av först nämnt slag.

Motionerna avslagos emellertid. Men den en gång väckta riktiga och sunda tanken kunde ej dö, utan framfördes åter vid 1920 och 1921 års riksdagar, då motioner — alla gående i samma riktning men något skilda från varandra med avseende på yrkandenas art och omfång — framfördes dels av herr Sköld (nr 408/II 1920) dels av herrar Hage och Alvin (nr 405/II 1920) dels av herr Hage (nr 65/II 1921) samt dels av herr Jonsson i Hökhult m. fl. (nr 195/II 1921).

Samtliga motioner avslagos, varvid bl. a. anfördes det skälet, att frågan om åstadkommande av den ifrågasatta objektbeskattningen skulle komma att prövas under den pågående utredning av skattefrågan, vilken utredning till slut skulle resultera i ett förslag till en mera definitiv och bestående skattelagstiftning.

Denna utrednings resultat föreligger nu, och på grundvalen härav har regeringen framlagt förslag till ändrad kommunal- och statsskattelagstiftning, vilka förslag framförts i propositionerna nr 102—105. Vid genomseende av nämnda propositioner finner man emellertid, att något förslag till åstadkommande av en objektskatt av ovan nämnt slag ingenstädes i propositionerna framlagts, vare sig det gäller den *kommunala* beskattningen eller den *statliga*.

Skälen för åstadkommande av en dylik beskattning, som i viss mån skulle bli en beskattning å lyx, äro emellertid enligt vårt förmenande alltjämt lika starka. Vi tillåta oss alltså att påyrka, att riksdagen måtte vidtaga en sådan

ändring i det föreliggande regeringsförslaget, att det stadgas, att på värdet av inre lösören (möbler o. d.) i den mån detta värde överstiger ett visst belopp — exempelvis 6,000 kronor eller det högre belopp, som utskottet och riksdagen kan finna lämpligt bestämma — må läggas objektskatt, d. v. s. nämnda lösa *inre* inventarier skulle i detta hänseende behandlas på samma sätt som stadgas för *yttre* inventarier (automobiler o. d.) eller med andra ord sagt nämnda inre lösören skulle inräknas bland de föremål, som skulle ligga till grund för förmögenhetsbeskattningen — en uppfattning, som torde vara synnerligen väl motiverad icke minst med hänsyn därtill, att det kan med mycket fog påstås, att innehavet av dylika inventarier utöver ett visst normalinnehav (t. ex. till en liten lägenhet på omkring 3 rum och kök) tyder i minst lika hög grad som innehavet av en mindre fastighet på att skattekraft finnes. Härtill kommer, att man kan påvisa, att ett placering i bank av det penningbelopp, som utlagts för inköp av inre inventarier, enligt gällande och i propositionerna föreslagna skattelagstiftning, medför, att beloppet, om det uppgår till en viss summa och i deklarationen riktigt uppgives, blir underkastat förmögenhetsbeskattning.

Från här nämnda utgångspunkter och icke minst med hänsyn därtill, att deklarat har rättighet göra avdrag för skuld, ådragen genom inköp av nämnda inventarier, (se § 8 i förslaget till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt) synes det oss, som om det skulle vara synnerligen påkallat, att regeringsförslaget rörande "Förordning om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt" i proposition nr 103 på vissa punkter omarbetades så, att bestämmelserna i paragraf 9, upptagande vad som skall upptagas vid förmögenhetsberäkningen, även komme att upptaga löseegendom av ovan nämnt slag. Ett förslag till en omändring av nämnda paragrafs ordalydelse framföres alltså här nedan.

Givetvis skulle det även vara önskligt, att motsvarande *kommunala* skattelagstiftning komme att innehålla en liknande bestämmelse. Jag tillåter mig alltså i en särskild motion, hänförande sig till proposition nr 102, väcka motion om en utredning av nämnda fråga, och går mitt yrkande i denna punkt ut därpå, att nämnda av mig föreslagna kommunala skatt å inre lösören skall vara en fristående objektskatt av samma art som den kommunala fastighetsskatten samt uträknad på grundvalen av samma repartitionstal som "annan fastighet" — och ej en *garanti*-objektskatt.

Slutligen må i detta sammanhang erinras därom, att det i de vid 1920 och 1921 års riksdagar väckta motionerna påyrkades, att objektskatt av här föreslaget slag även skulle läggas på konstverk samt bok-, konst- och därmed jämförliga samlingar. Då emellertid en mycket stark opinion framfördes häremot även från sådant håll, där man i övrigt gillade motionerna, kan det finnas anledning att denna gång utesluta dessa slag av föremål, i synnerhet som det erbjuder vissa svårigheter att få fullt tillförlitliga uppgifter om värdet å nämnda skatteobjekt samt då en objektskatt å nämnda föremål ur stats- och kommunalfinansiella utgångspunkter ej torde ha så stor betydelse. Däremot torde det ej möta några egentliga svårigheter att erhålla tillförlitliga värden å inre lösören

i allmänhet. Givetvis förutsätter man därvidlag, att innehavaren skall vid deklarationens avfattande upptaga summan av nämnda föremåls värden å deklarationsblanketten bland den egendom, som ligger till grund för deklarantens upptaxering till förmögenhetsskatt, och bör upptaxeringen givetvis ske efter samma principer som enligt skattelagarna ligga till grund för upptaxeringen av *yttre* inventarier m. m. Man kan därvid förutse, att vid ett eventuellt bifall till här gjorda yrkanden det endast kan bli fråga om en ökning av skatten per år med några få kronor för en innehavare av möbler i de fall, då möblernas värde belöper sig till 7,000 å 10,000 kronor, alltså i allmänhet för folk ur medelklassen i ungefärligen inkomstläget 6,000 å 9,000 kronor. Däremot torde man nog kunna ha anledning antaga, att ett tillgripande av denna skatteform — i synnerhet om det kommer att ske både i form av *statlig och kommunal skatt* — kommer att medföra i en hel del samhällen icke obetydligt ökade skatteinkomster, härrörande från de mera välsituerade klassernas innehav av möbler och husgeråd, vars samlade värde uppgår till betydande belopp.

Under hänvisning till denna motivering samt under uttalande av den förväntan att respektive utskott, vid ett eventuellt tillstyrkande av motionen, kommer att med avseende på respektive skattelagförslag utarbета förslag till de justeringar och omändringar, vilka kunna bli behöfliga eller ock föreslår en riksdagsskrivelse i frågan, eftersom sådana skattebestämmelser, som här föreslagits, mycket väl kunna senare infogas i lagen, hemställas alltså,

att riksdagen måtte besluta följande ändringar i det förslag till förordning om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, som av Kungl. Maj:t framlagts i proposition nr 103;

1) I § 9 mom. 1 ändras stycket e) så att det kommer att lyda på följande sätt: e) lös egendom, som är avsedd för ägarens och hans familjs personliga bruk och bekvämlighet och av beskaffenhet att böra hänföras till *yttre och inre inventarier*, såsom ekipage, ridhästar, automobiler, lustjakter och dylikt, så ock smycken *ävensom möbler, husgeråd och andra inre lösören med det undantag, som under mom. 2 e) och g) stadgas.*

2) I § 9 mom. 2 ändras styckena e) och g) så, att de komma att lyda på följande sätt: e) möbler, husgeråd och andra inre lösören, som äro avsedda för den skattskyldiges och hans familjs personliga bruk, *såvida ej det samlade värdet överstiger 6,000 kronor.*

g) sådana tillgångar, som avses i 1 mom. e) här ovan, *men vilka icke omnämnas under e) i detta moment (2 mom.),* därest sammanlagda värdet av dessa tillgångar icke överstiger 1,000 kronor.

Stockholm den 18 mars 1927.

Ernst Hage.

Henrik Frost.

C. O. Johansson.

